

Студент 2 року магістратури
факультету економіки і права ХНЕУ

УПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Анотація. Розроблено заходи щодо встановлення відповідальності за реалізацію функцій механізму управління витратами та проведено оцінку їх виконання для підприємства готельного господарства.

Аннотация. Разработаны мероприятия по установлению ответственности за реализацию функций механизма управления затратами и проведена оценка их выполнения для предприятия гостиничного хозяйства.

Annotation. Measures to establish responsibility for implementing the functions of the mechanism controlling the cost were designed and their performance for enterprises of hotel economy was evaluated.

Ключові слова: управління витратами, механізм управління витратами, функції механізму управління витратами підприємства.

У сучасних умовах господарювання перед вітчизняними підприємствами постає проблема підвищення ефективності їх функціонування. Це зумовлює потребу у формуванні ефективних механізмів управління виробничо-господарською діяльністю підприємств. Показником успішної роботи підприємств є зростання обсягів виробництва та забезпечення конкурентоспроможності продукції. Внутрішнім чинником успішної фінансово-господарської діяльності підприємств є зменшення рівня витрат виробництва на одиницю продукції.

Управління витратами впливає на усі аспекти підприємницької діяльності, на фінансові результати окремих підприємств та їх структурних підрозділів, а проблема визначення, аналізу та управління формуванням витрат набуває особливої актуальності.

Теоретичні й методичні аспекти даної проблеми знайшли своє відображення в роботах вітчизняних та закордонних учених і фахівців: Цал-Цалко Ю. С., Круглової Н. Ю., Панасюка В. М., К. Друрі, Пушкаря М. С., Черепа А. В. та ін.

Метою дослідження є надання практичних рекомендацій щодо впровадження механізму управління витратами для підприємства готельного господарства.

Ефективне управління витратами на підприємстві передбачає побудову відповідних організаційно-методичних систем забезпечення цього управління, знання основних механізмів управління витратами, використання сучасних методів аналізу і планування. На сьогоднішній день для вирішення проблем управління витратами особливого значення набуває створення такого механізму, який надавав можливість підвищити ефективність діяльності підприємств [1 – 3].

Головним завданням механізму управління витратами підприємства є визначення їх обґрунтованої величини в усіх структурних підрозділах підприємства з метою контролю, а також підвищення ефективності діяльності підприємства (зростання прибутку та рівня рентабельності). Формування витрат здійснюється на усіх етапах виробництва; супроводжує усі стадії життєвого циклу підприємства, починаючи зі створення підприємства та закінчуючи його ліквідацією, процес формування витрат виробництва має регулярний характер, є безперервним [4; 5].

Функції механізму управління витратами можна розглядати через основні функції управління – планування, організацію, мотивацію і контроль; специфічні функції управління витратами – залежно від видів витрат (управління витратами виробництва, управління витратами збутової діяльності, тощо); забезпечуючі функції управління витратами – інформаційно-технічного забезпечення, кадрового забезпечення, ресурсного забезпечення, організаційного забезпечення, методичного забезпечення [6].

Для досягнення поставленої мети необхідно розглянути специфічні та забезпечуючі функції управління витратами та встановити відповідальність конкретних підрозділів та уповноважених осіб за реалізацію функцій механізму для підприємства готельного господарства. Результати дослідження доцільно представити в таблиці.

Таблиця

Установлення відповідальності за реалізацію функцій механізму управління витратами та оцінка їх виконання для підприємства готельного господарства

Вид функцій	Функції	Відповідальний підрозділ (особа)	Оцінка виконання функцій
Забезпечуючі функції	Збір і нагромадження звітної інформації про стан здійснення витрат на підприємстві з центрів відповідальності	Бухгалтерія (фінансово-економічна служба)	+
	Забезпечення повноти, достовірності й оперативності	Центри відповідальності	–

	надходження звітності з центрів відповідальності	залежно від місць виникнення витрат	
	Наявність достатньої кількості обчислювальної техніки і висококваліфікованих фахівців, здатних своєчасно здійснювати аналіз й оцінку ефективності формування витрат, виявляти причини і фактори, які впливають на рівень витрат підприємства	Служба постачання, комерційний відділ	+
	Забезпечення достатніми повноваженнями керівництв аналітичного центру в напрямках прийняття самостійних рішень у сфері регулювання витрат	Керівництво готелю, фінансово-економічна служба	-
Специфічні функції	Планування витрат щодо реалізації готельних послуг (витрати виробництва)	Бухгалтерія (фінансово-економічна служба), відділ продажу	+
	Планування адміністративних витрат	Керівництво готелю	+
	Планування витрат на збут	Відділ маркетингу	+
	Організація процесу управління витратами	Бухгалтерія (фінансово-економічна служба)	+
	Аналіз відхилень від запланованих величин витрат з їх основних видів і центрів відповідальності	Бухгалтерія (фінансово-економічна служба)	+
	Виявлення причин, які вплинули на відхилення витрат підприємства з центрів відповідальності	Бухгалтерія (фінансово-економічна служба), відділ продажу	+
	Мотивація персоналу щодо зниження витрат підприємства	Керівництво готелю, фінансово-економічна служба	-
	Загальна оцінка ситуації у сфері формування витрат на підприємстві та контроль за виконанням запланованих показників господарської діяльності	Бухгалтерія (фінансово-економічна служба)	+
	Представлення інформації керівникам підприємства з ефективності процесу управління витратами підприємства	Бухгалтерія (фінансово-економічна служба)	+
	Розробка пропозицій і заходів з підвищення ефективності управління витратами підприємства	Бухгалтерія (фінансово-економічна служба)	-

Оцінку ефективності реалізації функцій запропонованого механізму слід проводити на основі відповідності механізму управління витратами певним критеріям оцінки. Критерієм оцінки є еталонна міра, що характеризує об'єктивно необхідні умови функціонування механізму управління витратами для об'єкта дослідження. Для проведення оцінки реалізації функцій механізму необхідно виділити кінцеві результати діяльності суб'єкта управління, спрямовані на формування структури і складу елементів механізму, які підлягають оцінюванню шляхом їх зіставлення з критеріями оцінки. Результати діяльності суб'єкта управління визначаються його цілями, тому оцінка ефективності функціонування механізму управління витратами зводиться до визначення ступеня досягнення основних цілей і ступеня реалізації функцій, які забезпечують досягнення цих цілей. Для виявлення цілей та функцій доцільно використовувати метод структуризації, що дозволяє деталізувати функції на всіх рівнях ієрархії з метою встановлення ступеня їх відповідності необхідним характеристикам [7].

Із зазначеного можна констатувати, що будь-яке підприємство повинно використовувати такий механізм формування витрат, який надасть змогу отримати повну інформацію про витрати на виготовлення продукції або реалізацію послуг. Саме така інформація є гарантом успіху підприємства в конкурентному середовищі. Вчасне реагування на відхилення витрат від нормативних значень дасть змогу попередити зростання витрат, що прямо пропорційно впливають на собівартість продукції і прибуток підприємства. Тому удосконалення управління витратами підприємств слід розглядати як один із головних чинників підвищення ефективності будь-якої виробничо-господарської діяльності, що забезпечить поліпшення позицій підприємства в конкурентній боротьбі, його стабільне функціонування та динамічний розвиток.

Таким чином, практична значущість даного дослідження полягає у наданні рекомендацій щодо впровадження механізму управління витратами для підприємства готельного господарства. Встановлення відповідальності за реалізацію функцій механізму управління витратами та проведення оцінки їх виконання дозволяє зробити висновок про те, що необхідною передумовою ефективності управління витратами на підприємстві є інтеграція всіх його функцій, які здійснюються різними службами підприємства (бухгалтерією, плановим, комерційним та іншими відділами). Лише в цьому випадку, координуючи їх роботу, бухгалтерська служба здатна забезпечити ефективну реалізацію механізму управління витратами.

Наук. керівн. Плоха О. Б.

Література: 1. Дороніна М. С. Управління економічними та соціальними процесами підприємства : монографія / М. С. Дороніна. – Х. : ХДЕУ, 2002. – 432 с. 2. Круглова Н. Ю. Стратегический менеджмент : учебник для вузов / Н. Ю. Круглова, М. И. Круглов. – М. : Изд. РДЛ, 2003. – 464 с. 3. Шенголець А. В. Теоретичні аспекти формування механізму управління витратами на підприємстві / А. В. Шенголець // Управління розвитком. – 2011. – № 1(98). – С. 59–61. 4. Панасюк В. М. Витрати виробництва: управлінський аспект / В. М. Панасюк. – Тернопіль : Астон, 2005. – 289 с. 5. Цал-Цалко Ю. С. Витрати підприємства : навч. посібн. / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : Вид. ЦУЛ, 2002. – 656 с. 6. Череп А. В. Управління витратами суб'єктів господарювання : монографія. Ч. 1 / А. В. Череп. – Х. : ВД "ИНЖЕК", 2007. – 368 с. 7. Плоха О. Б. Управління витратами : конспект лекцій / О. Б. Плоха. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 152 с.

